

**XV НАУЧНА КОНФЕРЕНЦИЈА
„ПЕДАГОШКА ИСТРАЖИВАЊА
И ШКОЛСКА ПРАКСА“**

**ИСТРАЖИВАЊЕ И РАЗВОЈ
ОБРАЗОВАЊА У СРБИЈИ:
АКТУЕЛНО СТАЊЕ, ОЧЕКИВАЊА И МОГУЋНОСТИ**

**THE XV SCIENTIFIC CONFERENCE
„EDUCATIONAL RESEARCH
AND SCHOOL PRACTICE“**

**RESEARCH AND
DEVELOPMENT IN EDUCATION:
CURRENT STATE, EXPECTATIONS AND OPPORTUNITIES**

БЕОГРАД, 2012

XV НАУЧНА КОНФЕРЕНЦИЈА
„ПЕДАГОШКА ИСТРАЖИВАЊА И ШКОЛСКА ПРАКСА”

**ИСТРАЖИВАЊЕ И РАЗВОЈ ОБРАЗОВАЊА У
СРБИЈИ: АКТУЕЛНО СТАЊЕ, ОЧЕКИВАЊА И
МОГУЋНОСТИ**

Зборник резимеа

Уреднице

Славица Шевкушић, Јелена Стевановић, Рајка Ђевић

THE XV SCIENTIFIC CONFERENCE
„EDUCATIONAL RESEARCH AND SCHOOL PRACTICE”

**RESEARCH AND DEVELOPMENT IN EDUCATION: CURRENT
STATE, EXPECTATIONS AND OPPORTUNITIES**

Abstracts

Editors

Slavica Ševkušić, Jelena Stevanović, Rajka Djević

13. децембар 2012.
December 13th 2012.

Филозофски факултет, Београд
Faculty of Philosophy, Belgrade

ПРОГРАМСКИ ОДБОР

Председник

Др *Славица Шевкушић*, Институт за педагошка истраживања, Београд

Чланови

Др *Јасмина Шефер*, Институт за педагошка истраживања, Београд

Др *Нада Половина*, Институт за педагошка истраживања, Београд

Др *Емилија Лазаревић*, Институт за педагошка истраживања, Београд

Др *Миља Вујачић*, Институт за педагошка истраживања, Београд

Др *Ђурђа Комленовић*, Институт за педагошка истраживања, Београд

Др *Јелена Павловић*, Институт за педагошка истраживања, Београд

Академик *Грозданка Гојков*, Висока школа за образовање васпитача
„Михаило Павлов”, Вршац

Др *Драгица Павловић-Бабич*, Институт за психологију, Филозофски
факултет, Београд

Др *Јелена Пешић*, Институт за психологију, Филозофски факултет,
Београд

Др *Зора Крњачић*, Институт за психологију, Филозофски факултет,
Београд

Мр *Дејан Станковић*, Институт за педагошка истраживања, Београд

Мр *Јелена Стевановић*, Институт за педагошка истраживања, Београд

Мр *Душица Малинић*, Институт за педагошка истраживања, Београд

Мр *Владимир Циновић*, Институт за педагошка истраживања, Београд

ОРГАНИЗАЦИОНИ ОДБОР

Генерални секретар

Мр *Рајка Бевић*, Институт за педагошка истраживања, Београд

ОРГАНИЗАТОРИ СКУПА

ИНСТИТУТ ЗА ПЕДАГОШКА ИСТРАЖИВАЊА

Добрињска 11/3, 11000 Београд

www.ipisr.org.rs

ИНСТИТУТ ЗА ПСИХОЛОГИЈУ, ФИЛОЗОФСКИ ФАКУЛТЕТ

УНИВЕРЗИТЕТА У БЕОГРАДУ

Чика Љубина 18-20, 11000 Београд

www.f.bg.ac.rs/instituti/IPS/o_institutu

ПРИВРЕДНА КОМОРА СРБИЈЕ

Ресавска 13-15, 11000 Београд

www.pks.rs

Напомена:

Аутори су одговорни за лекторисање својих резимеа.

РАНА ПИСМЕНОСТ И АКТИВНОСТИ РОДИТЕЉА И ДЕЦЕ КОЈЕ ПОМАЖУ ЊЕН РАЗВОЈ: ПРВИ РЕЗУЛТАТИ*

Нада Шева** и Јелена Радичић

Институт за педагошка истраживања, Београд

Велики број истраживања указује на барем умерену позитиву корелацију између активности у кући које се везују за развој ране писмености (нпр. читање књига или упутства родитеља деци о томе како се читају/пишу слова) и развоја говорног и писаног језика код деце. Квалитативне и квантитивне дистинкције између ових активности приписиване су не само социјалним и образовним, већ и културолошким разликама. У фокусу рада је опис активности родитеља и деце (узраста 3-6 година) у кућном окружењу које помажу развој писмености деце у Србији. Пригодан узорак родитеља (N=112), чија деца похађају београдске вртиће, попунио је упитник састављен од питања отвореног типа, питања са вишеструким избором и 4-ступене Ликертове скале. Факторска анализа (метод анализе главних компоненти са Varimax ротацијом) коришћена је како би утврдили базичне димензије око којих је могуће организовати активности које родитељи практикују да би помогли развој ране писмености. Први резултати указују да је 60% родитеља почело да чита свом детету пре него што је оно напунило две године и 30% између дететовог другог и трећег рођендана. 87% мајки одговорило је да су оне особе које најчешће читају детету. Читање се углавном дешава пред спавање, када дете и само највише тражи да му се чита (75%). Број књига које су доступне детету код куће варира: у 23% домаћинстава детету је доступно до 20 књига, 60% породица има 21-60 дечијих књига, и 13% родитеља одговара да дете има више од 81 књиге. Факторска анализа је указала на неколико димензија око којих је могуће организовати активности родитеља у вези са развојем ране писмености код њихове деце. То су активности у којима се родитељ поставља као модел детету за процес читања/писања, заједничко читање родитеља и детета и активности у којима родитељ директно учи своје дете да пише или чита. Наредни корак истраживања претпоставља детаљније испитивање родитељских уверења о развоју ране писмености, те њихове интеракције са свакодневним активностима родитеља и деце.

Кључне речи: развој ране писмености, активности родитеља и деце.

* *Напомена.* Чланак представља резултат рада на пројекту Од подстицања иницијативе, сарадње и стваралаштва у образовању до нових улога и идентитета у друштву (бр. 179034) чију реализацију финансира Министарство просвете, науке и технолошког развоја Републике Србије (2011–2014).

** nadaseva@gmail.com

EARLY LITERACY PRACTICES AT HOME: FIRST RESULTS*

*Nada Ševa** and Jelena Radišić*
Institute for Educational Research, Belgrade

A great number of studies have implicated at least moderate positive relation between home-literacy practices (like: story-book reading and parental reading/writing instructions) and child's oral/written language development. Qualitative and quantitative diversities between practices were attributed not only to social and educational but also to cultural differences. This study focuses on exploring parents' and children's (age 3 to 6) literacy practices in Serbian population. A convenient sample of parents (N=112) whose children are enrolled in Belgrade preschool/kindergartens took part in the study. All participants answered a questionnaire comprised of open-ended and multiple choice questions and a 4-point Likert type scale. Factor analysis (principal components method with Varimax rotation of main axis) was applied to determine basic dimensions around which parents' literacy practices could be organized. First results show 60% of parents participating in the study started reading to their children before the child was two and 30% of them between the age 2 and 3. The majority of mothers (87%) reported they are the predominant person who reads the books to the child. The interaction through reading usually takes place before the bed time, as child's favourite time of the day for this activity. The number of books available to the child at home varies, with up to 20 books for 23% households, 60% having 21-60 children's books and 13% of parents said their child has more than 81 books. In respect to the parents' practices related to child's literacy development, factor analysis showed that several distinct patterns may be singled out. Those are practices aimed at modelling the reading/writing process (parent acts as the model), parents-child joint reading practices, and practices aimed at teaching the child to read/write. Further research is aimed at deepening our understanding of parents' beliefs on child's literacy development and how they interact with related practices.

Key words: early literacy development, parents' and children's practices.

* *Note.* This article is the result of the project From encouraging initiative, cooperation and creativity in education to new roles and identities in society (No. 179034), financially supported by the Ministry of Education, Science and Technological Development of the Republic of Serbia (2011–2014).

** nadaseva@gmail.com